

Langs de zoomen van Leiderdorp

Een fietstocht met quizvragen
die uw kennis over Leiderdorp zullen
prikkelen

Open Monumentendag Leiderdorp

11 september 2021

Routebeschrijving fietstocht “Langs de zomen van Leiderdorp”.

Start- en eindpunt: informatiestand Open Monumentendag 2021 bij de Dorpskerk, in de Hoofdstraat van Leiderdorp. Lengte van de route ca. 18 km.

Tijdens de fietstocht vindt u in de bijlage aanvullende informatie en 18 interessante vragen. Na de fietstocht kunt u uw antwoorden op die vragen vergelijken met de juiste antwoorden.

LET OP: Waar mogelijk is gebruik gemaakt van genummerde fietsknooppunten. In onderstaande tekst zijn deze **geel** gemarkeerd.

1. Fiets vanaf de Dorpskerk richting de Leiderdorpse (Stieren)brug.
2. Onder de fietstunnel door, rechtdoor de Ockenrode op, vanaf fietsknooppunt **69** langs de Oude Rijn verder richting **85**.

Vlak vóór **85**, voor de bocht bij de Spanjaardsbrug:

VRAAG 1: over een voormalige directeurswoning, nr. 236.

3. Richting **44**, langs de Zijldijk.

Na 300 meter ziet u rechts de autowasstraat:

VRAAG 2: over een voormalig adellijk huis.

4. Richting 44, onder het viaduct door.

VRAAG 3: over de oude spoorbaan.

Vanaf 44 richting 78.

Na 100 meter, aan uw rechterhand:

VRAAG 4: over Brasserie De Zijlstream.

5. Vanaf 78 richting 36.

6. Vlak vóór het plaatsnaambord Warmond, bij de picknicktafel, rechtsaf, het fietspad volgen door de Boterhuispolder.

VRAAG 5: over de Boterhuispolder.

7. Alsmar recht door fietsen; na het derde witte bruggetje links aanhouden, richting Leidseweg.

VRAAG 6: over de hoogspanningsmasten.

8. Bij de Leidseweg rechtsaf, het fietspad volgen tot knooppunt 81. Hier voorzichtig oversteken naar de parallelweg aan de overzijde, daar rechtsaf.
9. Bij de Woon-Werk locatie Oud Ade, Leidseweg nr.23, bent u van harte welkom voor een rustmoment, een sanitaire stop en een kopje koffie/thee. *Gebak krijgt u hier gratis aangeboden door het Comité Open Monumentendag Leiderdorp.*

10. Vanaf de parallelweg, vóór de rotonde N445/N446, rechtsaf. Voorzichtig de Leidseweg oversteken, dan linksaf, nog twee zijwegen van de rotonde oversteken. Volg ANWB-fietsbordje richting Leiderdorp. Na de rotonde het fietspad naar rechts nemen. Langs de zogeheten Oude Spoorbaan het fietspad volgen, bij de zogeheten “Koeienrotonde” rechtdoor over hetzelfde fietspad blijven fietsen.
11. Direct over de hoge fietsbrug linksaf, het fietspad langs de Dwarswatering op, richting 47. Na 50 meter aan uw rechterhand:

VRAAG 7: over de Zijllaanmolen.

12. Fietspad langs de Dwarswatering vervolgen, richting 47.
13. Bij het gemaal (aan uw rechterhand) en de vissteiger (aan uw linkerhand):

VRAAG 8: over een verdwenen brug over de Dwarswatering naar een toenmalige boerderij aan de overzijde.

14. Rechtsaf, pad langs Dwarswatering tijdelijk verlaten, over de Grotiuslaan richting 47, om uiteindelijk terug te keren naar het fietspad aan de overzijde de Dwarswatering.

15. Aan het einde van het fietspad langs de Dwarswatering, bij 47, rechtsaf over de Munnikkenbrug, richting 69.
16. Na ca. 100 meter 69 aanhouden, linksaf, de Persant Snoepweg oversteken, richting Munnikkenpolder.
17. Langs de Munnikken- en de Meerburgermolen, verder richting 69.

VRAAG 9: over de Munnikkenmolen.

VRAAG 10: over de Meerburgermolen.

18. Geheel aan het einde van Van der Voortpad linksaf (dus **niet** langer richting 69 en ook **niet** de omhooglopende oprit naar de loop/fietsbrug over A4), maar laag blijven: Boomgaardpad en Boomgaardlaan volgen, onder de loop/fietsbrug door.
19. Na het toegangshek “Doeshaven”, 1^e linksaf, de W.C. Brouwerlaan in.
20. Daarna 1^e linksaf, de Windrust in.
21. Aan het eind van de Windrust rechtsaf, Doeszijde en Warmoesland volgen, rondom park “De Groene Schans”.

22. Vanaf Warmoesland linksaf, de Gerrit de Blankenlaan op, afdalen. Beneden linksaf het fietspad op, langs de Achthovenerweg, over de Achthovenerbrug tot aan de haakse bocht naar rechts, richting knooppunt 71.

VRAAG 11: over voormalig kasteel Huis ter Does.

23. Bij de haakse bocht naar rechts het fietspad lang de Achthovenerweg blijven volgen, richting 71.
24. Bij 71 rechtsaf over het Jaagpad, richting 18.

VRAAG 12: over het pand rechts naast de Doesbrug.

25. Bij Hoofdstraat 164-166, het Kijk- en Afhaalpunt, zijn maquettes van oude Leiderdorpse winkeltjes en van Huis ter Does te bewonderen.
26. Rechtdoor tot 18, de Hoofdstraatkerk.

VRAAG 13: over de Hoofdstraatkerk.

27. Rechtsaf het B.G. Cortspad op. Aan het einde daarvan de Mauritssingel oversteken en linksaf over het viaduct van Rijksweg A4.
28. Fietspad blijven volgen, rechts aanhouden langs de Willem Alexanderlaan. Na ca. 100 meter, na de bushalte, linksaf, voorzichtig de Willem Alexanderlaan oversteken en aan de rechterzijde van het zwembad het fietspad naar Hoogmadeseweg volgen.

29. Bij de Hoogmadeseweg rechtsaf het fietspad op. Na 25 meter rechts aanhouden, naar het kleine weggetje rechts langs de begraafplaats.

VRAAG 14: over de oude boerderij aan uw rechterhand.

VRAAG 15: over de Hoogmadeseweg.

30. Kleine weggetje blijven volgen. Aan het eind, zonder over te steken, rechtsaf het fietspad op, langs de Hoogmadeseweg.
31. Ter hoogte van de ingang van Verpleeghuis Leythenrode, linksaf, voorzichtig de Hoogmadeseweg oversteken.

VRAAG 16: over voormalig klooster Engelendael.

32. In omgekeerde richting de route vervolgen, nu over het fietspad ter rechterzijde van de Hoogmadeseweg. Bij de eerste afslag rechtsaf, Munnikkenweg. Na 150 meter met scherpe bocht meebuigen naar links, Essenpark volgen.
33. 1^e afslag links, fietspad de Essenlaan, richting Hoogmadeseweg.

VRAAG 17: over het Leithonpark.

34. Aan het einde van het fietspad, bij de Hoogmadeseweg, rechtsaf, richting rotonde.

35. Ronde recht oversteken, Hoogmadeseweg blijven volgen. Aan het einde van de Hoogmadeseweg, op de Hoofdstraat, rechtsaf.
36. Bij de Dorpskerk uw fiets parkeren. Door het toegangshek, links naast de kerk, naar de oude begraafplaats lopen.

VRAAG 18: over de oude begraafplaats achter de Dorpskerk.

Einde van de fietsroute

In de Dorpskerk kunt u uw antwoorden op de vragen vergelijken met de juiste antwoorden.

In de Informatiestand van Open Monumentendag 2021 vindt u interessante boekje over de historie van Leiderdorp:

- Huizen als kastelen in en om Leiderdorp 1200-1800.
- Klooster Engelendaal Leiderdorp 1396-1577.
- Rond de schans van Valdez te Leiderdorp tijdens het beleg van Leiden 1573-1574.
- Nieuw licht op Leithon; Leiderdorp in de vroege middeleeuwen.
- Dorpskerk Leiderdorp 400 jaar.
- Leiderdorp tijdens de 80-jarige oorlog.

**BIJ FIETSRUTE: KORTE INFORMATIE OVER OBJECTEN EN
GEBOUWEN MET VRAGEN. OMCIRKEL UW ANTWOORD.**

VRAAG 1:

Op Van der Valk Boumanweg 236 staat een voormalige directeurswoning. Rond 1900 woonde hier de directeur van:

1. N.V. Vereenigde Touwfabrieken, 200 meter verderop, langs de Zijl
2. **Scheepswerf Boot, aan de overzijde van de Oude Rijn**
3. Steen- en kleiwarenfabriek Ouderzorg – De Ridder, 200 meter terug, langs de Oude Rijn

VRAAG 2:

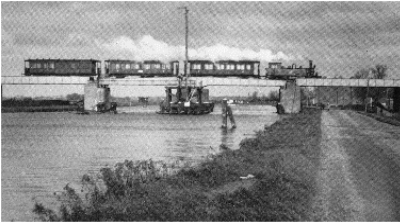

De Baanderij ligt waar tot 1990 de N.V. Vereenigde Touwfabrieken waren gevestigd. Onder de autowasstraat liggen de fundamenteën van een adellijk huis met de uitstraling van een

kasteel. Dat huis is in 1806 gesloopt. Welk adellijk huis?

1. Huis Stenevelt
2. **Huis Ter Zijl**
3. Huis Ter Mey

VRAAG 3:

Op de plek van het huidige viaduct van de weg genaamd “De Oude Spoorbaan” lag van 1912 tot 1935 een draaibare spoorbrug over de Zijl. De spoorlijn liep van station

Herensingel in Leiden naar een station aan de rand van Amsterdam. Hoe heette die spoorlijn?

1. Leiden – Amsterdam lijn
2. Haarlemmermeerlijn
3. De Bollenlijn

VRAAG 4:

Even voorbij het viaduct ziet u rechts Brasserie De Zijlstream. Het gebouw is in 1916 gebouwd voor veehouder Jac. de Graaf, die een grote veestapel had. Wat was de oorspronkelijke functie van het gebouw?

1. Opslag en stallen voor het vee
2. Veevoederfabriek
3. Meelfabriek

VRAAG 5:

De Boterhuispolder is één van de oudste ontginningen in het Groene Hart. De polder stamt uit ca. 800 – 1000 na Chr.. De boeren groeven toen afwatering-slootjes en gebruikten

bestaande waterkreeken om de moerassige veengrond geschikt te maken voor landbouw. Waaraan kun je die ouderdom aflezen?

1. De verkaveling in onregelmatige blokken, niet in langgerekte percelen.
2. De boerderijen staan niet midden in de weilanden, maar aan de zijkant.
3. De bruggetjes over de sloten zijn nog van hout, niet van steen of beton.

VRAAG 6:

In de Boterhuispolder vindt u oorspronkelijke 380 KV masten. De masten zijn hier niet vervangen, zoals in de Achthovenerpolder is gebeurd. Deze oude masten behoren inmiddels tot industrieel erfgoed en zijn al jaren een vertrouwd beeld in

het landschap. Hoe noemen we deze masten?

1. Wintracmasten
2. Vakwerkmasten
3. Wisselspanningsmasten

VRAAG 7:

De Zijllaanmolen werd in 1850 gebouwd. Deze molen bemaalde tot zo'n 50 jaar geleden de Zijllaanse en de Meijepolder. Wat voor type molen is dit?

1. Grondzeiler
2. Wipmolen
3. Ronde stellingmolen

VRAAG 8:

Ter hoogte van de vissteiger ziet u in de bocht een versmalling van de Dwarswatering. Aan de overzijde stond tot 1976 een boerderij, die via een brug bereikbaar was. Bij de aanleg van de Bloemerd zijn de brug en

de boerderij gesloopt. Van welke bekende Leiderdorpse boer was deze boerderij?

1. Boer Hoogewoning
2. Boer Samson
3. Boer Balkenende

VRAAG 9:

De Munnikkenmolen heeft vele eeuwen, sinds de tijd van klooster Engelendael, langs de huidige Persant Snoepweg gestaan. De vernieuwde molenaarswoning staat nog wel naast de Munnikkenbrug, die u zojuist bij fietsknooppunt 47 passeerde. Sinds 2012 staat de molen hier in de Munnikkenpolder om het polderwater op peil te houden. Wat voor type molen is dit?

1. Grondzeiler
2. **Wipmolen**
3. Wipstaartmolen

VRAAG 10:

De Meerburgermolen stond in het verleden langs de Rijksweg A4 in Zoeterwoude. In 2013 is de molen naar de Munnikkenpolder verplaatst. Op de oorspronkelijke plaats kon die onvoldoende wind vangen. De molen is geheel gerestaureerd en helpt het polderwater op peil te houden. Wat is het bouwjaar van deze molen?

1. 1584
2. **1684**
3. 1884

VRAAG 11:

In het weiland links van de Achthovenerweg stond vroeger Huis ter Does. De familie Van der Does liet het kasteel rond 1284 bouwen. Pieter Van der Does was van 1591 tot 1599 de eigenaar. In bouwvallige staat werd het in 1740 gesloopt. In de Dorpskerk ligt een grafzerk met het familiewapen van familie Van der Does. In welk gebouw vindt u het familiewapen in een glas in loodraam?

1. In de Dorpskerk van Leiderdorp
2. In het voormalige Raadhuis aan de Hoofdstraat in Leiderdorp
3. In de Hollandsche Tuyn tegenover de Dorpskerk van Leiderdorp

VRAAG 12:

Staande op de Doesbrug, gebouwd in 1887, ziet u aan uw rechterkant een woning. Hier stond eeuwenlang een herberg. Tot in de tweede helft van de 19^e eeuw huurde de gemeente uit naam van de Burgemeester en Secretaris Hubrecht de twee voorste kamers van de herberg. Waartoe dienden die gehuurde kamers?

1. Ruimte voor bijeenkomsten en recepties
2. Werkrimte voor de veldwachter
3. Regtkamer en Secretarie.

VRAAG 13:

Deze kerk wordt gebruikt door de Gereformeerde Gemeente. Het huis rechts ervan werd gebouwd als pastorie. Zowel de kerk als de pastorie zijn gebouwd in de 19^e eeuwse historiserende renaissancestijl. In 1996 werd de consistorie en een deel van de

kerk door brand verwoest. Wat was de reden dat deze kerk in ca. 1890 werd gebouwd?

1. De veel oudere Dorpskerk was te klein geworden voor het groeiende aantal leden
2. De kerkscheuring (Doleantie), waarna de gereformeerden een eigen kerk lieten bouwen
3. Het inwoneraantal van Leiderdorp steeg, waardoor er een extra kerk nodig was

VRAAG 14:

Tegenover de begraafplaats, op Hoogmadeseweg 62, staat een oude boerderij. Tijdens de 2^e wereldoorlog, in 1944, woedde er brand. De beschadigde kap van het linker gedeelte van de boerderij (stal en melkkelder) is nooit hersteld. Hoe heet deze boerderij?

1. Boerderij De Pothuishoeve
2. Boerderij De Doeshof
3. Boerderij Sterkenburg

VRAAG 15:

Het dijkje waarover u fietst is de Oude Hoogmadeseweg. Dat was vroeger niet meer dan een zandpad, met een aantal boerderijen erlangs. In 1865 werd deze weg naar Hoogmade een grindweg en moest men tol betalen. De weg werd vóór 1581 al genoemd. Wat was toen de naam van deze dijk?

1. Dijkwacht
2. **Ommedijk**
3. Zijldijk

VRAAG 16:

Op de plaats van Verpleeghuis Leythenrode stond tussen 1396 - 1577 klooster Engelendael. Een rijk klooster, met een hospitaal, pottenbakkerij, scriptorium en uitgestrekte landerijen. In de nabijgelegen Houtkamp plukten de monniken galappels, onder de bladeren van de eikenbomen. Wat maakten de monniken van deze galappels?

1. Glazuur voor de pottenbakkerij
2. Medicijnen voor het hospitaal
3. **Inkt om in het scriptorium boeken te schrijven.**

N.B. Vanuit de dorpskern van Leiderdorp bereikten monniken het klooster via het Kerkepad, lopend vanaf de Dorpskerk in rechte lijn naar de toegangspoort van het klooster, door het huidige Essenpark.

VRAAG 17:

In 2013 vonden hier, voorafgaand aan nieuwbouw, archeologische opgravingen plaats naar het oude Leithon. Deze nederzetting lag tussen ca. 600 en 840 na Chr. langs het veenriviertje de Leitha, dat

uitmondde in de Oude Rijn. Wat maakte in ca. 840 na Chr. een einde aan Leithon?

1. Stormvloedden legden een dikke laag klei over dit gebied
2. Plunderingen door de Vikingen uit Denemarken
3. Handelsoorlogen met de naburige stad Leiden.

VRAAG 18:

“Rijke stinkers” werden vroeger *in* de kerk begraven. Gewone stervelingen moesten na 1400 genoegen nemen met een laatste rustplaats *buiten*. Op de oude begraafplaats achter de Dorpskerk springt het grafmonument van Jannigje

Vermeulen-Snel in het oog. Het is ontworpen door haar zoon Dries, een 19^e eeuwse Leiderdorpse keramist. Op veel grafmonumenten symboliseert de palmtak de (gehoopte) overwinning op de dood. Wat symboliseert de klimop die rond veel grafstenen kronkelt?

1. Rijkdom en vruchtbaarheid
2. Hechte vriendschap en geloofstrouw
3. Onsterfelijkheid en wederopstanding

In de Dorpskerk kunt u uw antwoorden op de vragen vergelijken met de juiste antwoorden.

Comité Open Monumentendag 2021 van het Leiderdorps Museum

